

Надія Сампара,кандидат юридичних наук,
старший викладач кафедри цивільного права
та процесуЗахідноукраїнського національного
університету.ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4958-5831>

ПРАВОВІ МЕЖІ ЗАСТОСУВАННЯ СПРОЩЕНОГО ПОЗОВНОГО ПРОВАДЖЕННЯ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ: ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ВІДПОВІДАЧА

Статтю присвячено комплексному дослідженню проблематики правового регулювання спрощеного позовного провадження у Розкрито зміст категорії «малозначна справа» в чинній редакції Цивільного Процесуального Кодексу України, критерії розмежування та підстави для обов'язкового переходу до загального позовного провадження. Розглянуто процесуальні обмеження, що виникають у спрощеному провадженні, а саме скорочені строки подання відзиву, відсутність підготовчого судового засідання, можливість розгляду справи без повідомлення сторін, обмеження права на усні дебати.

Використано практику Верховного Суду, здійснено аналіз стандартів Європейського Суду з прав людини у контексті доступу до правосуддя та пропорційності процесуальних обмежень. Виявлено системні прогалини та запропоновано шляхи їх усунення.

Досліджено особливості функціонування інституту спрощеного позовного провадження як механізму оптимізації судового розгляду та забезпечення процесуальної економії. Проаналізовано положення цивільного процесуального законодавства щодо визначення малозначних справ, а також дискреційні повноваження суду під час вирішення питання про застосування спрощеного порядку розгляду. Особливу увагу приділено рішенням Конституційного Суду України від 22 листопада 2023 року щодо гарантування права на судовий захист у малозначних спорах та подальшим законодавчим змінам у цій сфері.

Обґрунтовано, що окремі особливості спрощеного позовного провадження можуть створювати ризики для реалізації відповідачем права на ефективний захист, особливо у випадках, коли складні за своєю природою спори формально відповідають ознакам малозначних справ. Встановлено, що можливість розгляду справи без виклику сторін, відсутність судових дебатів та значна дискреція суду під час визначення порядку розгляду можуть негативно впливати на реалізацію принципів змагальності та рівності сторін.

Запропоновано напрями вдосконалення цивільного процесуального законодавства, спрямовані на посилення процесуальних гарантій відповідача, уточнення критеріїв складності справ та забезпечення належного балансу між оперативністю і правом особи на справедливий судовий розгляд.

Ключові слова: спрощене позовне провадження, малозначна справа, захист прав відповідача, відзив, розгляд без виклику сторін, заочне рішення, касаційне оскарження, право на справедливий суд.

Sampara N.**Limits of application of simplified claim proceedings in civil procedure: protection of the defendant's rights**

The article is devoted to a comprehensive study of the legal regulation of simplified legal proceedings. It explains the concept of a "minor case" in the current Civil Procedure Code of Ukraine, the criteria for its definition, and the grounds for a mandatory transition to general legal proceedings. The paper considers the procedural restrictions that arise in simplified proceedings, such as shorter time limits for filing a defense, the absence of a preparatory hearing, the possibility of hearing the case without notifying the parties, and restrictions on oral arguments.

The study uses the case law of the Supreme Court and analyzes the European Court of Human Rights standards regarding access to justice and the proportionality of procedural restrictions. Systemic gaps are identified, and ways to eliminate them are proposed.

The study examines the specific features of the functioning of the institution of simplified claim proceedings as a mechanism for optimizing judicial consideration and ensuring procedural economy. The provisions of civil procedural legislation concerning the definition of minor cases, as well as the discretionary powers of the court when deciding on the

application of the simplified procedure, are analyzed. Particular attention is paid to the Decision of the Constitutional Court of Ukraine of 22 November 2023 concerning the guarantee of the right to judicial protection in minor disputes and the subsequent legislative amendments in this area.

It is substantiated that certain features of simplified claim proceedings may create risks for the defendant's exercise of the right to an effective defence, especially in cases where disputes that are complex by their nature formally meet the criteria of minor cases. It is established that the possibility of examining a case without summoning the parties, the absence of judicial debates, and the broad discretion of the court in determining the procedure for consideration may negatively affect the implementation of the principles of adversarial proceedings and equality of arms.

The article proposes directions for improving civil procedural legislation aimed at strengthening the procedural guarantees of the defendant, clarifying the criteria for determining the complexity of cases, and ensuring an appropriate balance between procedural efficiency and the individual's right to a fair trial.

Keywords: *simplified claim proceedings, minor case, protection of the defendant's rights, statement of defence, consideration without notice to parties, default judgment, cassation appeal, right to fair trial.*

Постановка проблеми. Одним із базових завдань реформи цивільного процесуального законодавства нашої держави є підвищення ефективності судочинства через диференціацію процесуальних форм відповідно до характеру та складності спорів. З цією метою поряд із загальним позовним провадженням суттєво модернізовано спрощене позовне провадження, призначене для розгляду справ, в яких пріоритетним є швидке вирішення. Законодавець виходив з досвіду країн-членів Європейського Союзу, де застосування аналогічного механізму дозволив розвантажити суди без завдання суттєвої шкоди якості правосуддя.

Будь-яка спрощена процедура за своєю природою є неоднозначною з точки зору справедливості: позивач обирає її свідомо, нерідко отримуючи перевагу у вигляді скороченого терміну розгляду, тоді як відповідач опиняється в середовищі з обмеженими можливостями захисту. Все це, у свою чергу, породжує низку принципових питань, наприклад, чи достатній строк на підготовку відзиву; і гарантується право бути особисто вислуханим судом; чи не призводить прагнення до процесуальної оперативності до звуження гарантій права на захист. Водночас центральною проблемою є забезпечення балансу між процесуальною оперативністю та правом на справедливий суд, закріпленим у ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) [4].

Гостроту даної проблеми засвідчила правова колізія навколо поняття «малозначна справа». В Україні діяла система, за якою справи з ціною позову до 100 прожиткових мінімумів розглядались у спрощеному провадженні автоматично, без урахування будь-яких обставин та думки відповідача. При цьому рішення у таких справах, за загальним правилом, не підлягали касаційному оскарженню. Проте рішенням Конституційного Суду України від «22» листопада 2023 року визнано відповідні норми Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПК України) неконституційними, що спричинило перегляд підходів до спрощеного провадження. Тоді як Законом України «Про внесення змін до ЦПК України та КАС України щодо гарантування права на судовий захист у малозначних спорах» від 19.06.2024 року (далі – Закон) внесено суттєві зміни до відповідних положень ЦПК України. Однак це все ще не вирішило усіх виявлених проблем [2; 3; 6].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вказану проблематику досліджували ряд українських вчених, зокрема, В. Кройтор, М. Логінова, Т. Патеї, А. Петровський, К. Резворович, М. Фролов, М. Юніна. Утім наявна необхідність аналізу сучасного законодавчого забезпечення та практичного досвіду врегулювання проблематики меж застосування спрощеного позовного провадження у цивільному процесі в контексті гарантування прав відповідача.

Мета статті – здійснення всебічного аналізу правового регулювання та судової практики щодо застосування спрощеного позовного провадження у цивільному процесі та виявлення системних загроз правам, що виникають, а також розроблення доктринальних та законодавчих засоби їх усунення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Прагнення забезпечити швидке та ефективне правосуддя стало рушійною силою для масового впровадження інституту спрощеного позовного провадження у цивільний процес України. Його основна мета полягає в мінімізації часових та фінансових витрат при розгляді малозначних чи очевидних справ. Однак, на практиці виникла суттєва диспропорція, де скорочення строків розгляду часто досягається ціною звуження процесуальних прав відповідача.

Розгляд справ без проведення судових засідань і без виклику сторін значно обмежує можливість відповідача особисто аргументувати свою позицію, подавати додаткові докази чи вчасно реагувати на

можливі маніпуляції з боку позивача. Проблема полягає також у тому, що бракує ефективних законодавчих механізмів, які б запобігали спробам позивачів штучно кваліфікувати складні за своєю суттю спори як «малозначні». Такі випадки, як стягнення пені у великих розмірах чи врегулювання конфліктів у сфері житлових правовідносин, нерідко потрапляють у спрощений порядок розгляду, що підриває принципи змагальності судового процесу і потребує глибокого наукового осмислення.

До масштабної судової реформи, яка була проведена у 2017 році, найпоширенішою «зброєю» недобросовісних позивачів для винесення рішень без участі громадян був заочний розгляд судових справ. Однак після цього законодавець суттєво посилив захист прав відповідача у цьому механізмі, оскільки тепер заочне рішення можна легко скасувати шляхом подання простої заяви до того ж суду першої інстанції.

Зрозумівши, що заочні судові рішення стали вразливими і більше не гарантують успіху, недобросовісні позивачі масово почали використовувати альтернативний механізм спрощеного позовного провадження без виклику сторін. Сутність цього провадження полягає в тому, що його рішення мають статус повноцінного судового вироку, а не заочного рішення, і не можуть бути зупинені через подання звичайної заяви до суду першої інстанції. Натомість відповідачу доводиться оскаржувати таке рішення через значно складніший та витратний процес апеляційного оскарження. Таким чином, спрощене провадження поступово витіснило заочний розгляд.

Інститут спрощеного позовного провадження у цивільному процесі відображає загальноєвропейську тенденцію до оптимізації судових процедур в цілому. Відповідно до положень чинної станом на сьогодні редакції ЦПК України, у спрощеному порядку розглядаються справи незначної складності та інші справи, які потребують швидкого вирішення. Ціль цього інституту полягає у можливості спрямовувати ресурси суддів на розгляд складніших загальних проваджень [10, с. 58–60, 76].

Однак поняття «малозначності» визначається як за встановленими математичними критеріями, так і за суб'єктивними оцінками. Зокрема, ст. 19 цього Кодексу відносить справу до «малозначної» у випадках, коли сума позову не перевищує законодавчо встановлених меж, що визначаються відповідно до прожиткового мінімуму. Водночас ч. 3 ст. 274 ЦПК України надає суду дискреційне право самостійно вирішувати питання про застосування спрощеного порядку розгляду, враховуючи низку факторів, таких як тип спірних правовідносин, обсяг і характер доказів, важливість справи для сторін та її суспільний інтерес. Саме в цих оціночних аспектах і криються потенційні проблеми [2; 7].

Межі застосування спрощеного позовного провадження часто штучно розширюються деякими позивачами. Використовуючи маніпуляції із ціною позову або невірну юридичну кваліфікацію спору, вони прагнуть оминати тривалу й деталізовану процедуру загального провадження, що включає підготовчі засідання і судові дебати [12, с. 134].

Специфіка спрощеного позовного провадження також полягає у зміні традиційного принципу безпосередності дослідження доказів. Відповідно до чинного цивільного процесуального законодавства України, судова справа може розглядатися без виклику сторін, якщо жодна зі сторін не заявить клопотання про інше. Такий підхід фактично трансформує судовий процес у письмову процедуру. Для позивача це іноді є більш зручним варіантом, оскільки передбачає завчасну підготовку всієї необхідної документації разом із позовною заявою. Натомість для відповідача виникає додатковий процесуальний ризик, адже відсутність очного розгляду справи може значно ускладнити її захист і обґрунтування своєї позиції перед судом [9, с. 191].

У порівняльно-правовому вимірі Україна суттєво відставала від країн-членів ЄС, у яких диференціація процесуальних форм є загальновизнаним стандартом. Наприклад, Регламент ЄС № 861/2007 «Про процедуру розгляду малозначних справ» запровадив єдиний механізм для транскордонних спорів ціною позову в розмірі до 5 000 євро [5].

Важливим етапом у глибокому переосмисленні критеріїв застосування спрощеного позовного провадження стало рішення Конституційного Суду України щодо гарантій права на судовий захист у малозначних спорах. Так, Другий сенат Конституційного Суду України ухвалив Рішення від «22» листопада 2023 року у справі за численними конституційними скаргами щодо гарантування права на судовий захист у малозначних спорах і визнав неконституційними пункти, за якими справи відносились до даного типу автоматично за ціновим критерієм, без урахування будь-яких індивідуальних обставин, значення справи для сторін або складності доказування. Суд зазначив: особі повинне гарантуватись право на судовий захист, у тому числі на доступ до касаційного оскарження, у малозначних спорах [6].

Згодом Верховною Радою прийнято Закон України «Про внесення змін до ЦПК України та КАС України щодо гарантування права на судовий захист у малозначних спорах» [3].

У порядку спрощеного провадження розглядаються малозначні справи або ті, що виникають з трудових відносин, справи про надання судом дозволу на тимчасовий виїзд дитини за межі України. Крім того, внесено нову категорію справ про захист прав споживачів із ціною позову до 60 розмірів прожиткового мінімуму. Крім цього, справа може бути віднесена до малозначних за рішенням суду, виходячи за межі перелічених підстав [10, с. 23–24].

При вирішенні питання про вид провадження суд зобов'язаний враховувати ціну позову, значення справи для сторін, обраний позивачем спосіб захисту, категорію та складність справи, обсяг та характер доказів, кількість сторін та інших учасників, суспільний інтерес і думку сторін щодо необхідності розгляду за правилами спрощеного провадження. Останній критерій є принципово важливим з точки зору захисту прав відповідача [1].

Із змісту ч. 4 ст. 274 ЦПК України вбачається, що законодавець встановлює перелік справ, що підлягають розгляду виключно за правилами загального позовного провадження. До них належать справи про визнання необґрунтованими активів та їх витребування, щодо немайнових прав інтелектуальної власності, про визначення опікуна чи піклувальника, про поновлення на роботі, про усиновлення або відкликання такого права, справи про встановлення чи скасування батьківства, справи, де хоча б одна зі сторін є юридичною особою публічного права або державним органом, справи за позовами про захист честі, гідності та ділової репутації і справи, пов'язані з розпорядженням майном і правами неповнолітніх [2; 11, с. 54–55].

Однак цей перелік містить суттєві недоліки – до нього не включено всі справи, які за своєю природою чи складністю вимагають повноцінного розгляду. Наприклад, спір про стягнення кредитної заборгованості на суму 75 розмірів прожиткового мінімуму може виявитися значно складнішим від окремих трудових спорів, але формально підлягатиме спрощеному провадженню. Аналогічна ситуація виникає у судових справах, де відповідач заперечує сам факт укладення договору – аргумент, перевірка якого потребує виклику свідків, призначення почеркознавчої експертизи та проведення повноцінної змагальної процедури [9, с. 192].

Надзвичайно важливим інструментом захисту прав відповідача є його право ініціювати перехід до загального позовного провадження, якщо він заявив клопотання. Однак формулювання зазначеної норми залишає суду значний простір для реалізації дискреційних повноважень.

Найбільш суперечлива особливість спрощеного провадження полягає в тому, що суд може ухвалити рішення, взагалі не проводячи судового засідання. Крім цього, суд взагалі має право відмовити відповідачу у задоволенні клопотання про проведення засідання з повідомленням сторін, якщо предметом позову є стягнення грошової суми до 30 розмірів прожиткового мінімуму або характер спірних правовідносин не вимагає проведення засідання для повного дослідження обставин справи [2].

Для відповідача ця норма є потенційно найбільш проблематичною. По-перше, оцінку характеру спірних правовідносин здійснює сам суд на основі матеріалів, поданих переважно позивачем. Водночас відповідач, який вважає справу складнішою за формальний поріг, не має ефективного механізму оскарження відмови у проведенні засідання. Навіть якщо суд погодиться провести засідання, то час для підготовки до нього суттєво менший, ніж у загальному провадженні.

Відповідно до положень ЦПК України, під час спрощеного позовного провадження не проводяться судові дебати, які в загальному позовному провадженні дозволяють кожній зі сторін підсумувати свою позицію, звернути увагу суду на найважливіші докази та аргументи, відповісти на позицію протилежної сторони. Відсутність такої можливості означає, що відповідач не може усно відреагувати на нові аргументи позивача, викладені у відповіді на відзив. Натомість він змушений обмежитись письмовими запереченнями, які лише частково заміщують функцію усного слова в судовому процесі. З психолого-комунікативної точки зору це позбавляє можливості справити додаткове враження на суддю, особливо у справах, де суть спору криється у нюансах, які складно виразити письмово [10, с. 34–35].

Практика Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ) згідно із законодавством України визнається одним із джерел права і відіграє важливу роль у формуванні правозастосовної практики держави. У цьому контексті ключовим є принцип рівності можливостей сторін, що отримав детальне обґрунтування у рішенні у справі «Лазаренко та інші проти України». Суд наголосив на необхідності забезпечення кожній стороні обґрунтованої можливості представити свої позиції та докази за умов, що не створюють суттєво несприятливих обставин порівняно з іншою стороною [7].

Проблематика дотримання процесуальних прав учасників справи в умовах застосування спрощеного позовного провадження неодноразово привертала увагу незалежних медіа. Опубліковані матеріали

свідчать про наявність численних випадків, у яких механізми спрощеного позовного провадження, зокрема розгляд справ без виклику сторін, використовувалися великими комерційними структурами у спосіб, який обмежував можливість відповідачів щодо належної реалізації права на захист.

Наприклад, фінансові компанії, що масово скуповують борги громадян за мікрокредитами, часто вдаються до маніпуляцій із сумами претензій. Вони або розділяють їх на окремі частини, або, навпаки, нараховують неймовірно великі суми за рахунок штрафів та пені, після чого одночасно подають численні позови до судів першої інстанції. У своїх заявах вони наполягають на розгляді справи в спрощеному порядку без виклику сторін, мотивуючи це тим, що такий спір має ознаки малозначного та не потребує проведення повноцінного судового розгляду.

Траплялися непоодинокі випадки, коли адреси відповідачів були вказані з помилками, що позбавляло громадян можливості дізнатися про наявність позову. Судді, перевантажені великою кількістю справ, часто формально перевіряли документи позивача й ухвалювали рішення на користь стягнення коштів. Проблема полягає в тому, що слабшою стороною може стати пересічний громадянин і через такі дії він фактично позбавлений навіть можливості захистити себе в суді, зокрема оскаржити незаконні нарахування пені або довести факт підробки електронного підпису [8; 12, с. 134].

З огляду на виявлені проблеми доцільно надати відповідачу право на проведення судового засідання у спрощеному провадженні в разі, якщо він доводить наявність необхідності допиту свідків, або наявність спору щодо факту укладення договору, існування зустрічних вимог чи потребу у призначенні судової експертизи.

Законодавцю варто визначити чіткі критерії складності справи, за наявності яких перехід до загального позовного провадження є обов'язковим. Крім цього, необхідно запровадити обов'язкову письмову відповідь суду на клопотання відповідача про перехід до загального провадження у формі окремої мотивованої ухвали, яка підлягає оскарженню. Зараз відмова у задоволенні клопотання не завжди оформлюється як окрема ухвала, що позбавляє відповідача можливості оскаржити її в судах вищих інстанцій [10, с. 45–47].

Крім цього, пропонуємо уточнити критерії касаційного оскарження малозначних справ, зокрема розширити поняття «виняткового значення для скаржника», включивши до нього випадки, коли рішення безпосередньо впливає на честь, гідність, ділову репутацію або право власності відповідача.

Висновки. Спрощене позовне провадження у цивільному процесі є критично необхідним інструментом підвищення ефективності правосуддя в правовій державі. Водночас запровадження такого судового провадження на практиці виявилось проблемним, оскільки супроводжувалося цілою низкою системних проблем, що порушували права відповідача на судовий захист.

Відсутність підготовчого судового засідання та судових дебатів суттєво обмежує можливості відповідача для ефективного захисту у справах, які фактично не можна віднести до малозначних. Водночас такі справи через зловживання з боку позивача формально відповідають визначенню у чинному законодавстві ознакам малозначних справ. Можливість розгляду справи без повідомлення сторін і право суду відмовити у задоволенні клопотання відповідача про проведення засідання створюють ризик порушення принципу права на справедливий суд, гарантованого ст. 6 Європейської конвенції про захист прав людини та основоположних свобод.

Незважаючи на прогрес, досягнутий завдяки рішенням Конституційного Суду України та Закону України «Про внесення змін до ЦПК України та КАС України щодо гарантування права на судовий захист у малозначних спорах», судова система ще не досягла повної конвенційної відповідності та потребує подальшого вдосконалення.

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Дата останнього оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr#Text> (дата звернення: 09.06.2026)
2. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. № 1618-IV. Дата останнього оновлення: 24.04.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> (дата звернення: 06.06.2026)
3. Про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України та Кодексу адміністративного судочинства України щодо гарантування права на судовий захист у малозначних спорах : Закон України від 19.06.2024 р. № 3831-IX. Дата останнього оновлення: 19.06.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3831-20#Text> (дата звернення: 09.06.2026)

4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (Європейська конвенція з прав людини) від 04.11.1950 р. Дата останнього оновлення: 01.08.2021. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення: 11.06.2026)
5. Регламент (ЄС) № 861/2007 Європейського Парламенту та Ради про запровадження процедури розгляду малозначних справ у ЄС від 11.07.2009 р. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2007/861/2025-05-01> (дата звернення: 06.06.2026)
6. Рішення Другого сенату Конституційного Суду України у справі за конституційними скаргами Дорошко Ольги Євгенівни, Євстіфєєва Микити Ігоровича, Кушаби Івана Петровича, Якіменка Володимира Петровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пунктів 1, 5 частини шостої статті 19, пункту 2 частини третьої статті 389 Цивільного процесуального кодексу України (щодо гарантування права на судовий захист у малозначних спорах): Рішення Конституційного Суду України від 22.11.2023 № 10-р(П)/2023. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v010p71_0-23#Text (дата звернення: 09.06.2026)
7. Справа «Лазаренко та інші проти України» (Заява № 70329/12 та 5 інших заяв - див. перелік у додатку): Рішення Європейського суду з прав людини від 27.06.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974c40#Text> (дата звернення: 09.06.2026)
8. Антикорупційні журналістські розслідування. *Bihus.Info*. URL: <https://bihus.info/news/> (дата звернення: 09.06.2026)
9. Кройтор В. А. Наказне провадження як окремий вид спрощеного провадження в цивільному судочинстві України. Аналітичне-порівняльне правознавство. 2025. № 1. С. 189-194.
10. Непозовні провадження в цивільному процесі: навч. посіб. кол. авт.: Резворович К.Р., Юніна М.П., Фролов М.М., Логінова М.В. Дніпро: ДДУВС, 2025. 108 с.
11. Патеї Т.І. Спрощене позовне провадження в цивільному процесі України. Правове регулювання прав людини у сфері приватного права: матеріали круглого столу (м. Острого, 18 трав. 2023 р.). 2023. С. 54-56.
12. Петровський А.В. Спрощене позовне провадження у цивільному процесі як інструмент захисту особистих немайнових прав фізичної особи. Юридичний вісник. 2026. № 1 (78). С. 132-136.

References

1. *Konstytutsiia Ukrainy [Constitution of Ukraine]* vid 28.06.1996 r. № 254k/96-VR. Data ostannoho onovlennia: 01.01.2020. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr#Text> [in Ukrainian]
2. *Tsyvilnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy [Civil Procedure Code of Ukraine]* vid 18.03.2004 r. № 1618-IV. Data ostannoho onovlennia: 24.04.2026. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> [in Ukrainian]
3. *Pro vnesennia zmin do Tsyvilnoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy ta Kodeksu administratyvnoho sudochynstva Ukrainy shchodo harantuvannia prava na sudovi zakhyst u maloznachnykh sporakh [On Amendments to the Civil Procedure Code of Ukraine and the Code of Administrative Procedure of Ukraine Regarding Guaranteeing the Right to Judicial Protection in Minor Disputes]:* Zakon Ukrainy vid 19.06.2024 r. № 3831-IX. Data ostannoho onovlennia: 19.06.2024. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3831-20#Text> [in Ukrainian]
4. *Konventsiiia pro zakhyst prav liudyny i osnovopolozhnykh svobod (Yevropeiska konventsiiia z prav liudyny) vid 04.11.1950 r. [Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (European Convention on Human Rights) Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (European Convention on Human Rights)].* Data ostannoho onovlennia: 01.08.2021. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text [in Ukrainian]
5. *Rehlament (YeS) № 861/2007 Yevropeiskoho Parlamentu ta Rady pro zaprovadzhennia protsedury rozghliadu maloznachnykh sprav u YeS vid 11.07.2009 r. [Regulation (EC) No. 861/2007 of the European Parliament and of the Council of 11.07.2009 establishing a small claims procedure in the EU].* Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2007/861/2025-05-01> [in Ukrainian]
6. *Rishennia Druhoho senatu Konstytutsiinoho Sudu Ukrainy u spravi za konstytutsiinymy skarhamy Doroshko Olhy Yevhenivny, Yevstifeieva Mykyty Ihorovycha, Kushaby Ivana Petrovycha, Yakimenka Volodymyra Petrovycha shchodo vidpovidnosti Konstytutsii Ukrainy (konstytutsiinosti) punktiv 1, 5 chastyny shostoї statti 19, punktu 2 chastyny tretioї statti 389 Tsyvilnoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy (shchodo harantuvannia prava na sudovi zakhyst u maloznachnykh sporakh):* Rishennia Konstytuts. Sudu Ukrainy vid 22.11.2023 №

- 10-r(II)/2023 [Decision of the Second Senate of the Constitutional Court of Ukraine in the case of constitutional complaints by Doroshko Olha Yevhenivna, Yevstifyev Mykyta Igorovych, Kushaba Ivan Petrovych, Yakimenko Volodymyr Petrovych on the compliance with the Constitution of Ukraine (constitutionality) of paragraphs 1, 5 of part six of Article 19, paragraph 2 of part three of Article 389 of the Civil Procedure Code of Ukraine (regarding the guarantee of the right to judicial protection in small claims): Decision of the Constitutional Court of Ukraine of 22.11.2023 No. 10-p(II)/2023]. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v010p71_0-23#Text [in Ukrainian]
7. Sprava «Lazarenko ta inshi proty Ukrainy» (Zaiava № 70329/12 ta 5 inshykh zaiav - div. perelik u dodatku) : Rishennia Yevropeiskoho sudu z prav liudyny vid 27.06.2017. [Case «Lazarenko and others v. Ukraine» (Application No. 70329/12 and 5 other applications - see list in the appendix):]. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_c40#Text [in Ukrainian]
 8. Antykoruptsiini zhurnalistski rozsliduvannia [Anti-corruption journalistic investigation]. *Bihus.Info*. Retrieved from <https://bihus.info/news/> [in Ukrainian]
 9. Kroitor, V. A. (2025). Nakazne provadzhennia yak okremi vyd sproshchenoho provadzhennia v tsyvilnomu sudochynstvi Ukrainy [Injunctive proceedings as a separate type of simplified proceedings in civil proceedings of Ukraine]. *Analitychne-porivnialne pravoznavstvo - Analytical and comparative jurisprudence*, 1, 189–194 [in Ukrainian]
 10. *Nepozovni provadzhennia v tsyvilnomu protsesi : navch. posib. [Non-claim proceedings in civil proceedings] / kol. avt. : Rezvorovych K.R., Yunina M.P., Frolov M.M., Lohinova M.V. (2025). Dnipro : DDUVS [in Ukrainian]*
 11. Patei, T. I. (2023). Sproshchene pozovne provadzhennia v tsyvilnomu protsesi Ukrainy. *Pravove rehuliuвання prav liudyny u sferi pryvatnoho prava: materialy kruhloho stolu (m. Ostroh, 18 trav. 2023 r.) - Legal regulation of human rights in the sphere of private law: materials of the round table (Ostroh, May 18, 2023)*, 54–56 [in Ukrainian]
 12. Petrovskiy, A. V. (2026). Sproshchene pozovne provadzhennia u tsyvilnomu protsesi yak instrument zakhystu osobystykh nemainovykh prav fizychnoi osoby [Simplified claim proceedings in civil proceedings as a tool for protecting the personal non-property rights of an individual]. *Yurydychnyi visnyk - Legal Bulletin*, 1 (78), 132–136 [in Ukrainian]

Стаття надійшла 15.06.2026

Стаття прийнята до друку 03.08.2026

Опубліковано 31.08.2026